

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.21.026/2017/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Kővágó László ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és az II.rendű alperes neve (címe) II. rendű, a személyesen eljáró III.rendű alperes neve (címe) III. rendű, a személyesen eljáró IV. rendű alperes neve (címe) IV. rendű, a dr. Kiss István ügyvéd (címe) által képviselt V.rendű alperes neve (címe) V. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.20.543/2017/22. számú ítélete ellen a felperes által 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 6 350 (Hatezer-háromszázötven) forint, valamint az V. rendű alperes részére 6 350 (Hatezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 48 000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az I. és a II. rendű alperesek mint hitelezők, valamint a felperes mint adós, a III. és a IV. rendű alperesek mint zálogkötelezettek 2008. március 11. napján **dr.H. Á.** közjegyző által ellenjegyzett, számú közjegyzői okiratba foglalt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek. A szerződés értelmében az I. és a II. rendű alperesek vállalták, hogy 6 600 000 forint összegű, svájci frankban nyilvántartott kölcsönt folyósítanak a felperes részére, aki kötelezettséget vállalt arra, hogy a kölcsön összegét 240 hónap alatt részletekben fizeti vissza a hitelezők részére. A szerződő felek a szerződésből fakadó, a hitelezőket megillető követelések biztosítékaul az I. rendű alperes javára zálogjogot alapítottak a **x-i x1** helyrajzi számú, a III. és a IV. rendű alperesek $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonában álló ingatlanon.

A szerződés III. pontja értelmében „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adós(ok)/ terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adós(ok)/nak a Hitelezőnél vezetett számlái és a Hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el. Az Adós(ok)/ és Zálogkötelezettek aláveti/k/ magá/uka/t annak, hogy jelen közjegyzői okirat alapján az Adós(ok)/ terhére

fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa."

Az I. rendű alperes a kölcsönszerződést 2017. március 29-én **dr. D. B.** közjegyző által ... szám alatt közjegyzői okiratba foglalt jognyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta arra hivatkozással, hogy a felperes nem tett eleget a szerződésből fakadó fizetési kötelezettségének. Az I. rendű alperes a felperessel, illetve a III. és a IV. rendű alperessel szemben fennálló, perbeli szerződésből fakadó követelését 2017. április 18. napján az V. rendű alperesre engedményezte.

A felperes kereseti kérelmében annak a megállapítását kérte, hogy a szerződő felek által kötött szerződés III. pontja tisztességtelen, ezért érvénytelen szerződéses kikötésnek minősül, mert e szerződéses kikötés alapján a hitelező jogosulttá vált egyoldalúan meghatározni, hogy az adós szerződésszerűen teljesített-e avagy sem, továbbá jogosult egyoldalúan meghatározni a tartozás összegét, azt közjegyző által ellenjegyzett közokiratba foglaltatni, valamint végrehajtási záradék kiállítása útján közvetlenül végrehajtási eljárást kezdeményezni az adóssal és a zálogkötelezettekkel szemben, amely esetben az adós és a zálogkötelezettek csak végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránt indított perben tudnák kétségbe vonni a hitelező által készített elszámolás megalapozott voltát, azonban a peres eljárások során a bizonyítási teher az adós és a zálogkötelezettek oldalán állna fenn. A felperes hivatkozott arra is, hogy amennyiben a közjegyző ténytanúsító okiratot állít ki, abban az esetben jogi jelentőségű tényeket tanúsít közhitelesen vagy záradéki formában, azonban annak érdekében, hogy a közjegyző által kiállított okirat megfeleljen a ténytanúsítványi minőség iránt támasztott követelményeknek, a közjegyzőnek be kellene tekintenie a hitelező nyilvántartásába, könyveibe, számlavezetési dokumentációjába, azonban a felperesre vonatkozó adatok a banktitok körébe tartoznak, így a közjegyzőnek nincs lehetősége ezeket a felperes hozzájárulása nélkül megismerni, amely által a ténytanúsítványt sem jogosult kiállítani, különben banktitkot sértene meg. A felperes felhívta a figyelmet arra, hogy a hivatkozott szerződéses rendelkezés a szerződő felek peren kívül folytatott egyeztetési eljárására is kihatással van, mivel ezen folyamat során az adósok nem jogosultak a hivatkozott szerződéses rendelkezés miatt a tartozásösszegezését megkérdőjelezni.

Az I. és a II. rendű alperesek ellenkérelmükben elsődlegesen - a jogszabályi követelményeknek nem megfelelő keresetlevél miatt - a per megszüntetését; másodlagosan a felperes keresetének az elutasítását kérték. A kereset elutasítása körében arra hivatkoztak, hogy a támadott szerződéses kikötés nem okoz egyenlőtlenséget, mivel a közvetlen bírósági végrehajtás kezdeményezésének a lehetősége nem a hivatkozott szerződéses rendelkezésen alapul, nem fordítja meg a bizonyítási terhet, valamint a hitelezőnek jogszabályi kötelezettsége a tartozásösszegezésről nyilvántartást vezetni. A felperes által támadott szerződési kikötés semmilyen olyan többletjogosultsággal nem ruházta fel az I. és a II. rendű alpereseket, amelyekkel a jogszabályi rendelkezések folytán ne rendelkeznének.

A III., a IV. és az V. rendű alperesek az eljárás során nem tettek érdemi nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű alpereseknek

egyetemlegesen 38 100 forint perköltséget. Megállapította, hogy az állam által előlegezett 36 000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

A per megszüntetése iránti kérelmet nem találta megalapozottnak, mivel a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2tv.) 37. §-ának (1) és (2) bekezdései ugyan előírják, hogy a bíróságnak a pert meg kell szüntetnie, amennyiben a felperes nem jelöli meg az érvénytelenség jogkövetkezményét, és annak alkalmazására vonatkozóan a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összegszerűen is megjelölt, határozott kérelmet nem terjeszt elő, azonban a perbeli esetben a felperes által támadott szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének, ebből következőleg érvénytelenségének esetleges megállapítása semmilyen módon nem befolyásolta volna a perbeli szerződésből fakadó fizetési kötelezettségek összegét, ezért a felperes nem tudott volna a DH2tv. 37. §-ának (1) bekezdése által megkövetelt kereseti kérelmet előterjeszteni.

A per érdemében meghozott döntését azzal indokolta, hogy az I. és a II. rendű alpereseknek joga és a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján kötelezettsége volt a tartozás összegéről teljes körű írásbeli kimutatást küldeni, amelyet - amennyiben az adósok a kézbesítéstől számított hatvan napon belül írásban nem emeltek kifogást - elfogadottnak kellett tekinteni. Az „elfogadottnak kell tekinteni” kitétel a jogszabályban és a perbeli szerződésben sem értelmezhető egyfajta „biankó tartozáselismerésként”, amelyre utal a Hpt. 206. §-a (2) bekezdésének záró fordulata, miszerint mindez nem érinti a követelés érvényesíthetőségét. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 525. §-a (1) bekezdésének e) pontja, illetve a perbeli szerződés V.I. pontja alapján az I. és a II. rendű alperesek jogosultak voltak a szerződést felmondani, ha az adósok nem szerződésszerűen teljesítenek. A szerződéses viszony fennállása során annak megítélése, hogy a másik szerződő fél teljesítése szerződésszerű-e avagy sem, nem a szerződő felek közös megállapodásának kérdése, a hitelező jogosult a tartozás összegének megállapításakor saját nyilvántartásait figyelembe venni, amennyiben pedig megítélése szerint annak feltételei fennállnak, a szerződést felmondani. Ha a pénzügyi intézet nem találja szerződésszerűnek a teljesítést, nem zárható el attól, hogy felszólítsa az adóst a teljesítésre, és a felszólítás eredménytelenségét követően felmondja a szerződést. A felmondás érvényességét az adósok vitathatják, jogosultak az általuk szerződésszerűnek tartott összegben teljesíteni, a felmondás érvényes voltát - ennek keretében annak megállapítását, hogy a felmondás időpontjában fennállt-e a fizetési késedelme az adósoknak avagy sem - végső soron nem a peres felek, hanem a bíróság ítéli meg a kölcsön megfizetése, avagy végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránt indított per során.

A hivatkozott szerződéses rendelkezés nem bír jelentőséggel a végrehajtási záradék kiállítása körében sem. A hitelező jogosult a szerződést az adósok hozzájárulása nélkül is felmondani, a felmondás tényét pedig közjegyző által közokiratba foglaltatni. Amennyiben a kötelezettség feltételnek a bekövetkezésétől függ - jelen esetben azon feltételtől, hogy a hitelező a szerződést azonnali hatállyal felmondja - a végrehajthatósághoz az is szükséges, hogy a feltétel bekövetkezését közokirat tanúsítsa. A közjegyzői okirat

kiállítása során a közjegyző elsősorban azt tanúsítja közhiteles jelleggel, hogy a hitelező a felmondásra irányuló jognyilatkozatát megtette.

A felperes, a III. és a IV. rendű alperesek a Hpt. 51. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a perbeli szerződésben felhatalmazást adtak arra, hogy a hitelezőknél vezetett számla és bizonylatok alapján a tartozás összegéről közjegyzői ténytanúsítvány készüljön, azaz a hitelező a banktitkot a közjegyzőnek kiadja, így az eljáró közjegyző nem sérthet banktitkot sem a felmondásról szóló jognyilatkozat, sem a végrehajtási záradék kiállítása során. Az adósok a perbeli szerződésben olyan kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek, amely felhatalmazta az I. és a II. rendű alpereseket arra, hogy közjegyzői iratba foglalják mindazokat az adatokat, amelyeket aztán el lehet látni végrehajtási záradékkal. Az adósoknak ez a nyilatkozata a tartozás pontos összegének meghatározása nélkül tett, az I. és a II. rendű alperest a követelése összegének egyoldalú meghatározására feljogosító és az abban foglaltakat feltétel nélkül elfogadó nyilatkozat volt. A közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő kiállítása során a hitelező a perbeli szerződéses rendelkezéstől függetlenül jogosult egyoldalúan meghatározni a követelése összegét, a közjegyző pedig köteles, amennyiben a szerződés, illetve a felmondást tartalmazó okiratok tartalma megfelel a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. §-a (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban, illetve 23/C. §-ának (2) bekezdésében, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjö.tv.) 112. §-a (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban, valamint 112. §-ának (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, azt végrehajtási záradékkal ellátni. A közjegyző által - nemperes eljárásban - törvényes jogkörében elkészített okirat meghozatalát, valamint annak végrehajtási záradékkal történő ellátását ugyanolyan garanciális eljárások előzik meg, mint a bírósági határozatokét. Az eljáró közjegyző a végrehajtást nem rendelheti el automatikusan, minden esetben meg kell vizsgálnia, hogy a végrehajtás általános és különös feltételei fennállnak-e. A végrehajtási záradék kiállítása útján indult végrehajtási eljárás esetében az adós az általa indított végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránt indított per során válik jogosulttá annak vitatására, hogy a hitelező által gyakorolt felmondás érvényes volt-e, illetve hogy a tartozásának összege kisebb a végrehajtási eljárásban követelt összegnél. A végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti per a pénzügyi nyilvántartásain alapuló követelés vitatásának egyik eszköze. A peres eljárás során a bizonyítási terhet nem a hivatkozott szerződéses rendelkezés, hanem jogszabály határozza meg. A hitelezőnek meg kell jelölnie követelésének összegét, illetve az annak alapjául szolgáló nyilvántartások elszámolási elveit, módszerét, adatait be kell mutatnia és le kell vezetnie, amennyiben az adós ezt követően azt állítja, hogy az elszámolás nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, számítási hibát tartalmaz, részéről a kimutatásban szereplő összegnél nagyobb teljesítés történt, abban az esetben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 164. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően állításait a bizonyítás általános szabályainak megfelelően immáron neki kell bizonyítania. Tehát a bizonyítás menetét nem a hivatkozott szerződéses rendelkezés, hanem a közokirat záradékolhatóságának törvényi konstrukciója fordítja meg.

Az egyoldalú értelmezés azt jelentené, hogy kizárólag a pénzügyi nyilvántartás határozhatná meg, hogy egy szerződéses feltételt, kikötést hogyan kell érteni és alkalmazni, a bankkal szerződő fél erre vonatkozó jogait pedig kizárnák, megfosztva őt attól, hogy értelmezhesse a szerződés kikötéseit, illetve vitathassa a másik szerződő fél értelmezését. Az adott esetben a felperesnek a jogviszony fennállása alatt, annak megszűnésekor és azt követően is lehetősége volt nyomon követni tartozásának összegét, közölhette és érvényre

juttathatta az I. és a II. rendű alperesektől eltérő álláspontját, amelyet akár végső soron peres eljárás során is megtehetett.

A hivatkozott szerződéses rendelkezés nem biztosít több jogosultságot a hitelezőnek, és nem ró többlet terhet a fogyasztóra annál, amelyet az 1952. évi Pp. okirati bizonyításra irányuló, továbbá a bizonyítási terhet és kötelezettségeket meghatározó rendelkezéseiből, illetve a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátását, ekként a végrehajtásnak a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tévő jogszabályi rendelkezésekből egyébként is fakad. Az 1959. évi Ptk. 209. §-ának (5) bekezdése alapján a hivatkozott szerződéses rendelkezés nem minősülhet tisztességtelennek, mivel a jogszabályi előírásoknak megfelelően fogalmazták meg.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte a pernyertes I. és a II. rendű alperesek perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján számított ügyvédi munkadíjban állapított meg. A felperes az eljárás során illeték megfizetésére kiterjedő részleges költségmentességben részesült, ezért a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése alapján az állam által előlegezett eljárási illeték az állam terhén marad.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének kereseti kérelme szerint történő megváltoztatását, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, ezért az ítélete érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Megismételte azt a jogi álláspontját, hogy a perbeli kikötések a fogyasztó terhére megfordítják a bizonyítási terhet, továbbá kizárólagos jogot biztosítanak a hitelező számára ahhoz, hogy eldönthesse: a felperesek teljesítése szerződésszerű volt-e vagy nem. Ezért e rendelkezések a Debreceni, a Fővárosi, és a Pécsi Ítéltábla következetes gyakorlata szerint sértik a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (1) bekezdésének b) és j) pontjait.

Az I. és a II. rendű alperesek, valamint az V. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmükben - rámutatva a Kúria hasonló tárgykörben hozott döntéseire - az elsőfokú bíróság ítéletének a mindenben helyes indokai alapján való helybenhagyását kérték.

A III. és a IV. rendű alperesek a fellebbezésre észrevételt nem tettek.

Az elsőfokú bíróság a jogvita érdemi elbírálásához szükséges tényállást helyesen állapította meg, és a döntését kellő alapossággal meg is indokolta, ezért a felperes az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással alap nélkül kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú eljárás megismétlését.

Nem volt megalapozott az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelem sem.

Kétségtelen, hogy az ítéletábra - a Fővárosi, a Pécsi és a Szegedi Ítéletábrával együtt - korábban azt a gyakorlatot alakította ki, hogy a per tárgyát képező rendelkezésekhez hasonló kikötések akkor sértik a R. 1. §-a (1) bekezdésének b) és j) pontjait, ha azokban a fogyasztó feltétel és ellenvetés nélkül elfogadta a hitelező által a saját üzleti könyvei alapján készített tartozáskimutatást a fennálló kölcsöntartozását közokirati formában igazoló közjegyzői ténytanúsítvány alapjaként. Ez a gyakorlat azonban a továbbiakban nem tartható fenn. A Kúria ugyanis az 1/2018. gazdasági elvi határozatban, valamint a Gfv.VII.30.285/2017. és a Gfv.VII.30.327/2017/3. számú ítéleteiben úgy foglalt állást, hogy a per tárgyát képező kikötések akkor sem tisztességtelenek, ha azok tartalmazzák a fogyasztónak a hitelező könyvei alapján készített közjegyzői ténytanúsítvány feltétel nélküli elfogadására vonatkozó nyilatkozatát. Ezen ítéletek szerint a felek között létrejött kölcsönszerződés III. pontjának azon kikötése, amelyben a felperes mindenkori fizetési kötelezettségét illetően a banknál vezetett számlái és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékként fogadta el, nem tekintethető az 1959. évi Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatnak. Ennek oka az, hogy e rendelkezés nem felel meg az EBH2000.309. szám alatt közzétett elvi határozatban foglalt követelményeknek, ugyanis nem egy fennálló, összesszerűen meghatározott követelésre vonatkozik. Ezért e kikötés esetében nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai, tehát az nem fordítja meg a bizonyítási terhet. Ennek megfelelően abban az esetben, ha az I. és a II. rendű alperesek - illetőleg a jogutódlás alapján az V. rendű alperes - a jelen szerződésből eredő követelésüket a felperessel szemben peres úton kívánják érvényesíteni, a perben az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében őket terheli annak a bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósítottak a felperes részére, a felperes mennyit teljesített, és ennek eredményeként mekkora a felperes fennálló tartozása. A hitelezők erre vonatkozó tényállításai nyilvánvalóan a saját nyilvántartásukon alapulnak, vita esetén azonban a perben a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait be kell mutatniuk, számításaikat le kell vezetniük. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy a hitelezők elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy a részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet. A bizonyítási teher alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását tehát a kölcsönszerződés III. pontjának hivatkozott rendelkezése nem befolyásolja.

A Vht. felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. §-ának (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. §-ának (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. §-ának (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C. §-ának (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsön- vagy lízingszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e, és az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék

kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elengedő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Kjö.tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az 1952. évi Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperesek részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék. A bizonyítási teher pedig az 1952. évi Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés III. pontja a felperes jogi helyzetét nem érinti, semmilyen módon nem teszi azt hátrányosabbá. A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010. és 1245/B/2011. számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú **Y Bank** kontra **S. A.** ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

A Kúria a hivatkozott ítéleteiben kifejtette azt is, hogy a perbeli kikötés nem tisztességtelen a R. 1. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján sem. E jogszabályi rendelkezés szerint a fogyasztói szerződésben az a szerződési feltétel minősül tisztességtelennek, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak a megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. E rendelkezésnek mind a nyelvtani, mind az Irányelv 3. cikkének (3) bekezdése és mellékletének 1.m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből az következik, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet, jelen ügyben az I. és a II. rendű alpereseket arra jogosítja, hogy a saját teljesítésük szerződésnek megfelelőségét maguk állapítsák meg. A perbeli kikötés azonban az I. és a II. rendű alpereseket a saját teljesítésük szerződésszerűségének megítélésére nem jogosítja fel, így az nem tisztességtelen.

A kifejtett okok miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira tekintettel - az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítélőtábla az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte őt az I. és a II. rendű alperesek, valamint az V. rendű alperes jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltségének a megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (3), (5) és (6) bekezdései, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 5000 forint + áfa, azaz 6350 forintban határozta meg. A III. és a IV. rendű alpereseknek igazolt másodfokú perköltsége nem keletkezett. A felperes a másodfokú eljárás során felmerült költségeit maga viseli (1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése). A le nem rótt 48 000 forint illeték a felperesnek az eljárási illetékre kiterjedő részleges személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2018. április hó 12. napján

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajkó Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő